

**І сутому
нагайтесь,
Свого не
цурайтесь...**
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0287
434-0807
УНСоюз: 485-8740
— Тел. з Нью Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

PIR LXXIX. Ч. 153. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ВІТРОК, 22-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 22, 1972 No. 153. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Понеділок, 21 серпня 1972 р.

СЕНАТСЬКА КОМІСИЯ В СПРАВАХ ТОРГІВЛІ

схвалила законопроект про уведення в ЗСА метричної системи для вимірів і важення. За цим законопроектом, метрична система повинна бути встановлена у ЗСА впродовж 18 місяців. Однак, впродовж перших 10 років її будуть визначати, як вважати, але не кочне обов'язково, поки населення країни звикне до неї, а промисловість остаточно перейде на нові виміри.

АМЕРИКАНСЬКІ ТЕХНІЧНІ ЖУРНАЛИ ПОДАЮТЬ

що через кілька десяти років більшість виробів, якими користуються люди, будуть із пластику і маси. Уже тепер у Зах. Німеччині влаштували виставку, на якій показували перші пластикові будинки. „Покхід“ пластмаси розпочався в 1868 році, коли із штучних речовин була виготовлена перша білярдова куля для гри. Тепер пластикова матеріал застосовують у дуже багатьох випадках, від дитячих забавок до хірургічних операцій. Завдяки пластмасі дуже заощаджується деревина.

З АРГЕНТИНИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ

що як серед провідних сил, так і в середовищах політичних партій там наростає почуття, що країна зайшла „в слідий кут“. Аргентинці сходяться на тому, що їм потрібні нові ідеї, нові плани і поштовху, щоб їх виконувати. Прихильники колишнього президента Хуана Перона, який перебував в екзилі в Іспанії, поширюють вістки, що він скоро повернеться до Аргентини.

У НЬО ЙОРКУ В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ

сталося шість пожеж у великих універсальних крамницях, переважно в центрі, на Мангеттені. Поліція і пожежники стверджують, що ці пожежі були викликані підкладеними злочинцями малими кульками, подібними до тенісних, наладованими запальним матеріалом. Згорів другий поверх крамниці Лернер, чималіх втрат зазнали магазин Вулворт і ін.

ПОСАДНИК НЬО ЙОРКУ ДЖОН ЛІНДЗІ ВИСУНУВ

до поліції й інших відповідних чинників категоричну вимогу усунути з міста гангстерів. Дж. Ліндзі звернув увагу на останнє вбивство в Нью Йорку, коли члени одного гангстерського клану убили двох громадян, як виявилось, через помилку, прийнявши тих беззастенних службовців за членів ворожої підземної групи. Дж. Ліндзі сказав, що вже годі „романтизувати бандитів“.

АВТОМОБІЛЬНА КОМПАНІЯ ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС

позитивно відгукнулася на прохання Адміністрації президента Р. Ніксона й повідомила, що вона зменшує заплановану підвищення ціни на авто випуску 1973 року з 90 доларів до 59 доларів. Дженерал Моторс випускає більшість своєї продукції на американський ринок, і тому знизка ціни викличе певною відповідну реакцію й інших трьох великих автопродувачів: Американськ Мотор Корпорейшен, Крайслера та Форда. Вони також відповідно зменшать, як припускають, заплановані раніше підвищення ціни на свою продукцію.

ЧЕКОСЛОВАЦЬКИЙ ДИКТАТОР ГУСТАВ ГУСАК

ВІПРАВДУВАВ „делегатність“ масових політичних процесів, ведених проти колишніх однодумців Александра Дубчека. „Хто ламає закон — мусить відповідати“ заявив він на сторінках щоденника „Руде Право“. Він промочив, що навіть різні компарти з Західної Європи таурували ті процеси.

У РІМІ АРЕНТУВАЛИ

двох арабів, які в минулому тижні дували були „на пам'ятку“ двома 18-тиричним англійцям, з якими заприязнилися, патефон з змонтованою всередині годинниковою бомбою, щоб знищити літак, що летів до Ізраїлю. 24-річний Ахмед Заїд і 29-річний Аджан Мохаммед Алі Гашам, араби, призналися до знайомотва з тими англійцями, але запевняли, що вони „нічого не знала“ про бому в патефоні.

МАРОККАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ МОХАММЕД УФІР

ЗАСТРІЛЕНИЙ не тому, що мав докори совісти, що не висмолював був заадаєдів двох атентантів на короля Гасана II із спробами державного перевороту, а тому, що сам був головою тих змов — заявив марокканський міністер внутрішніх справ д-р Мохаммед Бен Гіма у Рабаті. Після невдачної спроби минулого тижня знищити над Середземним морем літак „в якому король Гасан вертався з Парижу. 5 марокканських військовиків, у тому числі два високи старшини, члени змови втекли гелікоптером до Гібральтару і там просили британську владу дати їм азил. Вони виявили подібності змови і ролі генерала Уфіра. Коли той дізнався, що король Гасан поінформований про ті ззнаання втікачів — застріляв. Бритійці у Гібральтарі завернули тих марокканців назад.

БРИТАНСЬКИЙ УРЯД ПОКЛИКАВ

окрему Раду з трьох осіб для виготовлення докладного плану, як евакуювати і де примістити 50.000 азіяців із британськими паспортами, що їх видавлює чорна африканська держава Уганда. Три дні тому угандський президент Іді Амін додавав до тих 50.000 британських азіяців ще кругло 24.000 угандських громадян азіяцького роду, яких теж видавлює до країни їх народження. Британія діє в цій справі разом з Пакистаном і Індією, відсила похідить більшість тих людей, купців і промисловців, які своїм поведінням обурили проти себе угандський уряд і нарід.

ЯПОНСЬКИЙ АМБАСАДОР У ТАЙПЕІ НА ТАЙВАНІ

(ФОРМОЗА) ЗАПРОСИВ до себе поважний гурт найвідатливіших осіб з господарського світу і запевняв їх, що нав'язання дипломатичних взаємин між Японією і Комуністичним Китаєм не пошкодить господарським взаємин між Японією і Вільним Китаєм з його оєсідом на Тайвані (Формоза).

У ПЕКІНІ ПЕРЕБУВАВ

з відвідинами канадійський міністер закордонних справ Мічел Шарп. Він запросив прибути до Канади комунистайського міністра закордонних справ Ачунті Уяму і той прийняв запрошення.

ДОПОМОГА ПОВОДЛЯМ, СТАН БУДОВИ НОВИХ ПРИМІЩЕНЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ, ФІНАНСОВІ, ВИДАВНИЧІ Й ІНШІ СПРАВИ БУЛИ ПРЕДМЕТОМ НАРАД ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УНС

Союзівка, Кергояксон. — Потреба дальшої негайної допомоги членам УНСоюзу, які потерпіли від гургану і повені в районах Вілк Беррі в Пенсильвені та Елмайри в Нью Йорку, стан будови 15-поверхового хмаросягу для нових приміщень УНСоюзу і „Свободи“, вилді всеняної і планувания осінньої організаційної кампанії, нові інвестиції, видавничі та ряд інших справ були предметом чергових нарад Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, що відбулися на цій оселі УНСоюзу минулої п'ятниці, 18-го серпня. В нарадах, що їх вів кріп і ними проводив головний президент Іосип Лисогор, взяли участь разом з ним усі інші члени Головного Екзекутивного Комітету: заступник головного президента проф. Іван Телюк, заступник головного президента на Канаду сенатор Павло Юзик, заступник головного президента пані Марія Душич, заступник головного президента Ігор Сохан, заступник головного секретаря Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох і головний касир пані Ульяна Дячук та редактор Антін Драган. На початку наради Іван Телюк, Екзекутивний Комітет прийняв протокол з попередніх своїх нарад, що його приготувала мгр Ульяна Дячук.

ЗВІТ Д-РА ЯРОСЛАВА ПАДОХА

Головний секретар д-р Ярослав Падох звітував за керований ним організаційний відділ УНСоюзу. У першому півріччі цього року плановано здобути 2.600 нових членів, а організовано 1.878, отже виконано план на 72 відсотки. За областями, що є під опікою обласних організаторів, відсотково найбільшій успіх мала область Василів Оріховського, яка здобула 394 нових членів і виконала свій план на 98 відсотків. Кількістю найбільшій успіх мала область Степана Гавриша, яка здобула 558 нових членів, виконавши свій план на 88 відсотків. Область Савена Репети здобула 539 нових членів, виконавши свій план на 92 відсотки, а область Василів Дідука (Канада) здобула 228 нових членів, виконавши свій план на 66,5 відсотка. Поза областями в тому часі здобуто 159 нових членів, що становить 39,5 відсотка із запланованої квоти. В дальшому звітодаєць подає кількістеві і відсоткові вислідді спеціальної всеняної організаційної кампанії, на зважаюч найбільш успішних обласних та відділових організаторів. З черги д-р Я. Падох поінформовав та запропонував відповідні організаційні квоти нової, осінньої організаційної кампанії і план округних зборів в рамках цієї кампанії, з участю Екзекутивних і головних урядовців. Пропозиції для посилення організаційної кампанії та загальними інформаціями про стан і працотворення організації відділу д-р Я. Падох закінчив свій звіт.

ЗВІТ МГР УЛЯНИ ДЯЧУК

Серію звітувань започаткувала традиційно головний касир мгр Ульяна Дячук. Поінформовавши про нові інвестиції в гіпотечних позичках та варіанти паперів, пані Дячук довше зупинилася на допомозі дальшої негайної допомоги тим членам УНСоюзу в районах Вілк Беррі в Пенсильвені та Елмайри в Нью Йорку, які з кінцем червня цього року потерпіли від гургану і викликали ним повені. Звітодаєць, разом з головним президентом п. Лисогором, відвідувала ці райони та начочно могла ствердити спутостення, що це стійкіше нещастя вчинило та від якого потерпіли кругло стотродин УНСоюзу. Головний Екзекутивний Комітет уже виплатив за допомогою цим жертвам нещастя 14.300 доларів зі своєї каси та яких дві тисячі із одержаних на ту ціль пожертв, але дальша і негайна допомога все ще потрібна перед приходом осені і зими. Екзекутивний Комітет рішав звернутися з окремим закликом до всіх своїх членів, щоб дальшими жертвами допомогли в нещасті своїм братам і сестрам. Звітуючи про касовий впливи, пані Дячук звернула увагу на деякі відділи, що своєчасно не розраховуються із зібраних членських вкладок та на деякі залежності в справах гіпотечних позичок. З довготривалої практики в касовому відділі УНСоюзу звітодаєць знає, що поблагливість Головної Канцелярії в цих залежностях швидко насамперед тим, що цих залежностей допускаються, бо з кожним опізнанням днем їм трудніше розраховуватися і тому касовий відділ відноситься до цих справ дуже ретисно, в найкрайшому інтересі заборгованих. Свій звіт закінчила пані Ульяна Дячук рядом рекомендацій та загальним оглядом фінансового стану УНСоюзу. З кінцем липня — поінформувала пані Дячук — загальне майно УНСоюзу становило \$7,072,534.50 дол., що було інвестовано: 2,547,796.77 дол. у варіантних паперах (бондах), 6,886, 052.87 дол. в гіпотечних позичках, 2,

ЗВІТ ВОЛОДИМИРА СОХАНА

Заступник гол. президента і рекордний секретар Володимир Сохан подав у своєму звіті числа стану і руху членства УНСоюзу за сім місяців 1972 року. На кінець липня ц. р. УНСоюз нараховував 87,877 членів, в тому активних членів 70,915. За сім місяців 1972 року втратив УНСоюз 489 членів у загальному числі членства, яке включало грамоти вповні виплачені та перенесені на безплатне продовження забезпечення, та 965 активних членів. Здобуток 2,163 нових членів не покрів втрат членства внаслідок виплат грамот клас Р та Е, яких було разом за сім місяців 1,679, було 550 випадків смерті, 552 виплат грошових зворотів та 296 спензів. Сохан підкреслює що 1972 рік у порівнянні з попереднім роком виказує все таки поправу здобутокч часом місяців на 103 нових членів більше, та меншими втратами головно у спензів, грошових зворотів та виплат грамот Р і Е, яких разом за сім місяців було на 583 менше, як у 1971 році за цей самий час семи місяців.

Звітодаєць поінформовав про дальші старання про введення двох нових класів та одного додаткового забезпечення, про стан бюарових машин, які треба буде вимінити на нові, та про закінчення на час всіх випільних праць рекордвотвотв відділу, включно з висвітленням на стор. 3-ій

Головний Екзекутивний Комітет УНСоюзу. Сидять (зліва): гол. касир мгр Ульяна Дячук, заст. гол. президент Іосип Лисогор, заст. гол. президент на Канаду сен. Павло Юзик, заст. гол. президентка Марія Душич і гол. секретар д-р Ярослав Падох.

РЕСПУБЛІКАНСЬКА КОНВЕНЦІЯ В МАЙМІ БІЧ ВІДБУВАЄТЬСЯ З ДОВІР'ЯМ У ВИБОРЧУ ПЕРЕМОГУ

Маймі Біч, Флоріда. — У популюднєвих годинах мало початися Республіканська Конвенція, що — згідно з офіційною коментарієм — відбувається з повним довір'ям у виборчу перемогу та в надії, що президент Річард Ніксон і віце-президент Спір Егню будуть переобрані величезною більшістю голосів. Конвенція триватиме тільки три дні і має за завдання схвалити приготувану вже політичну платформу для Республіканської партії і призначити виборців формально найменувані Річарда Ніксона і Спіра Егню.

Проф. Л. Добрянський стверджує сприяння Республіканської партії й Уряду справі поярмлених народів

Маймі Біч. — Проф. Лев Добрянський, президент Українського Конгресового Комітету й автор Резолюції про Тижневі повенелених народів, яку Конгрес схвалив і президент Айзенгавер підписав у 1969 році, заявив на Південноій для справ закордонної політики і крайової безпеки Республіканській Комісії платформи на конвенції Рес в у блікській партії. Професор Добрянський є головою Крайової Комісії для справ повенелених народів. Він заявив: „Це безперечний і славетний факт, що від 1952 до 1968 р. кожна республіканська конвенція послідовно й безперервно підтримувала справу поярмлених народів, як основний і нерозривний чиник нашої крайової безпеки“. За свого урядування президент Ніксон проголосив чотири прокламації про відзначування Тижня Повенелених Народів, Суперечне становище займає кандидат Демократичної партії, — твердив проф. Добрянський. „Сенатор Джордж Мек Говерн — заявив він — не виявляє зацікавленія для суті і стратегічної вартости проблеми повенелених народів“.

Кіссінджер звітував Президентові про свою подорож до Сайгону й Токію

Вашингтон. — Ассистент президента Ніксона для справ крайової безпеки Генрі Кіссінджер повернувся до Америки в минулу суботу 19 серпня ц.р. і він негайно звітував президентові Ніксонові у Кемпі Дейвіда, де Президент пережив минулий тижень, працюючи і відпочиваючи та приготувавшись до свого виступу в середі 23 ч.м. на конвенції Республіканської партії у Маймі Біч. Кіссінджер пережив був у Сайгоні два дні на довгих нарадах з тамішнім американським амбасадором Елвортон Банкером й американськими генералами та, окремо, з південно-в'єтнамським президентом Нгуєном Ваном Тіє. Під час його перебування у Сайгоні він нічого не виявив про ті свої наради, тільки південно-в'єтнамський уряд проголосив комунікат, що у нарадах Кіссінджера й президента Тіє розглядали загальну ситуацію у В'єтнамі й стан переговорів на Паризькій конференції про В'єтнам. Загально сподівається, що президент Ніксон складе в рамках заповідженої на найближчу середу радіо-телевізійної промови якусь важливу заяву в справі В'єтнаму.

ВЛАДИКА ВЕЛИЧКОВСЬКИЙ НА ВІДВІДИНАХ В НЬОЯРКУ І ФІЛЯДЕЛЬФІ

Ньюарк. — Минулої неділі, 20-го серпня, тут під час Святих Літургій в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя місцеві душпастирі інформували, що в понеділок, 21-го серпня, приїжджас на короткі відвідини в цій парашії Владика-єпископик Василь Величковський та відправить того дня о год. 7:30 вечора Мольбен. Після того Владика відіде до Філядельфії. В неділю 20-го серпня Владика Величковський був у Мінеаполісі, де відправив Архисрейську Святу Літургію та посвятив хреста на новозбудовану церкву.

Палата затвердила договір ЗСА з СССР про 5-річне обмеження кількості продукованої ними стратегічної зброї

Вашингтон. — Палата Репрезентантів, закінчивши 5-годинні дебати, затвердила у п'ятницю 18 серпня ц. р. підписаний през. Ніксоном у Москві договір урядів ЗСА і СССР про обмеження кількості продукуваних обома державами наступальних балістичних ракет на протяг п'яти років. Затвердила Палата цей договір про обмеження стратегічної зброї 329 голосами проти 7. Дебатні над цим договором у Сенаті ЗСА досі ще не закінчили. Розгорнувся ці дебати особливо ж резолюцією сен. Джексона і вони будуть продовжувати аж після закінчення перерви праці у працях Сенату, тобто після 5 вересня ц. р. В міжчасі палатно-сенатська конференція відновилася затвердити дві запропоновані Урядом у зв'язку з підписанням американсько-советським договорами про обмеження стратегічної зброї програми, а саме одну про побудування антибалістичної ракетної бази для Вашингтону і другу про продукцію удосконалених ракетних стрілен, з допомогою яких можна б було атакувати советські ракетні бази. Під час дебат у Палаті Репрезентантів деякі із конгресменів покликали на думку сенатора Джексона, що підписання згаданого вище договору між ЗСА і СССР поставить З'єднана і Стейти Америки в некорисне щодо кількості ракет в порівнянні із Советським Союзом становище. Все ж таки у висліді підписаний у Москві договір був Палатою затверджений.

Советські дисиденти атакують чехословацький режим, вимагають звільнення засуджених в ЧССР діячів

Москва. — Напередодні четвертої річниці советської інвазії на Чехо-Словацьку групу советських дисидентів затікала поставленийі Москвою в ЧССР теперішній комуністичний режим під проводом д-ра Густика Гусака, ствержуючи, що проведені востанє судові процеси в ЧССР і винесені вироків проти колишніх співробітників і прихильників реформи Александра Дубчека, „призводять масові репресії сталінського часу“. Водночас із цим, в цьому ж заклику, адресованому до Чехословацького Національного Зібрання, тобто парламенту, що його відписало 37 осіб, ствержено, що всо відповідальність за сьогоднішню ситуацію в ЧССР і за теперішній політичний суд несе тільки советський режим, який був причинником інвазії на ЧССР і ліквідатором ліберального чехословацького режиму під проводом Дубчека. В заклику сказано також, що односторонньо проведено судження в ЧССР діячів було пошпирюванням легітотч із пригадкою про права, якими можуть користуватися громадяни під час виборів. Заявкою у заклику також проведено чеською компарти д-ра Гусака за недоотримування ним об'являя, що ніхто з тих, хто брав участь у подіях 1968 року, не буде переслідуваний. Підписали під закликом дисиденти, в тому числі видатні советські діячі, між ними й особи жидівського походження, вимагають звільнення і реабілітації засуджених ліберальних діячів. Водночас із цим повідомляють із Праги, що д-р Густав Гусак намагався виправдувати в інтерві з представником „Рудого права“ проведени в ЧССР судові процеси, заявляючи, що кожен, хто „ламає право, мусить нести за це відповідальність“ і що всі ті, хто вимагає їх припинення і звільнення засуджених діячів з „контрреволюційної“ позиції. У своїй промові д-р Гусак не згадав ні словом про вступли проведів західних комуністичних партій і згорим засудженням чехословацьких судів над ліберальними діячами, в тому також над колишніми видатними комуністами.

Тома Кобзей, визначний громадський діяч, помер у Вінніпегу

В лікарні в Вінніпегу, Манітоба, Канада, помер дн 17 серпня ц. р., на довготривалу недугу легенів, визначний і відзначений громадський і культурний діяч, Тома Кобзей.

Народився Тома Кобзей 30 червня 1895 року у селянській неможній родині в Русові біля Снятина, Західній Україні. Після впливового Василя Стефанюка, з яким був споріднений. Вже як 14-літній юнак був членом молодечею відділу місцевої „Січі“. До Канади вїхав сам ще 16-літнім хлопцем. По різних пригодах тодішнього життя наших поселенців у Канаді він врешті осів разом з дружиною Оленою у Вінніпегу. Відразу включився в тодішнє кипуче громадське життя нашої спільноти. Тут він визначився особливо своєю діяльністю в українським робітничим секторі.

Працював не лише для свого і родинного прожитку і для громади, але також над поглибленням своєї загальної освіти. При вродженій інтелігенції він скоро набув неабияку загальну, можна сказати, енциклопедичну освіту.

Доказом цього є його друковані студійні праці і сотки публіцистичних статей в українських і англомоновних часописах. Вивчивши історію робітничого професійного і політичного руху, Кобзей написав основу праці по п. н. „Робітничий рух і його проблеми“ (184 стор. великої вісьмики).

Вірючи живу участь у загальній громадській праці, Тома Кобзей особливо уважно присвятив українському собливо своєю діяльністю в (Закінчення на стор. 4-ій).

\$630.00 НА ДОПОМОГУ ПОВОДЛЯМ

Норрмгтон, Па. — Минулої неділі, 20-го серпня, тут відбувся великий Союзний День Лігай-вельської Округи, під час якого секретар 147-го Відділу УНСоюзу з Алятєавну, Па., передав на руки головному президенту УНСоюзу Іосипу Лисогору, в призначені голови Округового Комітету мгра Романа Дякова, \$630.00 дол. на допомогу поводляем. Цю суму склали члени згаданого Відділу та їх приятелі. Подробці про цей Союзний День та його програму будуть подані в чергових виданнях „Свободи“.

СВОБОДА
Український щоденник
FOUNDED 1883
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 246
Jersey City, N.J. 07303

Тільки один Президент

Демократичний кандидат на президента у чотирьохрічний осінній виборів сенатор Джордж МенкГоверн, вивисав колишнього пресоного секретаря президента Джона Ф. Кеннеді П'єра Салінджера до Парижу, щоб провести розмови з комуністичними делегатами на конференції в справі В'єтнаму про можливість звільнення американських воєнополонених. Поминаючи те, що МенкГоверн спершу заперечив, начебто він вислав Салінджера, а після того признав це. — і поминаючи те, що в'єтнамські комуністи не сказали Салінджеру про полонення нічого більшого, як те, що завжди казали на офіційних засіданнях тієї конференції, ця справа поставила руба кардинальної проблеми: хто репрезентує державу назовні, хто веде державну закордонну політику і хто за неї відповідає перед народом та історією?

Ідеться не про те, чи в даному випадку місія П'єра Салінджера підважала заходи Уряду мирно закінчити В'єтнамську війну, чи не пошкодила цим заходам. Річ у тім, що вести переговори у будь-якій справі з представниками будь-якої чужої держави може тільки Президент З'єднаних Штатів чи його уповноважений. Президент признав часом амбасадорів, що їх затверджує Сенат, і Президент користується „порядком і згодою“ від Сенату. Закордонна політика становить такий самий предмет критики у пресі, в Конгресі чи в будь-яких придільних виступах американських громадян, як усі дії Президента і членів його Уряду. Але виступати в імені держави та вести переговори із закордонними представниками можуть тільки безпосередньо Президент, державний секретар, амбасадори чи спеціальні для цього Президентом призначені люди, як ось Генрі Кіссінджер.

Коли жінки воєнополонених їздили до Парижу доводитись від комуністів про долю своїх рідних, то це зрозуміло. Коли політично найва актора Джейн Фонда критикує через радіо в столиці Північного В'єтнаму політику Президента ЗСА, то це жалюгідний, але маловажний вибір. Однак, коли на розмови з офіційними представниками Гангоу вислав свого делегата кандидата на майбутнього президента — то це непростий промах. Якщо його виберуть — він буде єдиним репрезентантом держави, покищо є тільки претендентом на владу, а єдиним представником країни є тільки один урядуючий, народом обраний Президент. Американські громадяни у своїй масі мають у цих справах здорову і правильну думку.

Ізоляція братів

Сотні тисяч українців живуть у Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії, Югославії. Вони живуть ізольованим, без справжнього зв'язку між тими країнами, з українським народом на материк і з українськими спільнотами у країн вільного світу. Час від часу до Варшави чи Братислави приїждять із Києва якесь „партийна делегація“, зустрічається з місцевими партійцями, обмінюєсь палкими комуністичними привітаннями — і на тому все кінчається. Недаремно людина з Києва, підписана як Юрій Бадаюк, писав у листі до „Літературної України“: „Не можу хоча б одним словом не згадати тут про болочку проблему суспільних і культурних зв'язків з українцями соціалістичних країн, насамперед ЧССР і Польщі. Коли я думаю про це, то завжди відчуваю сором за нашу республіку. Хто читав, наприклад, українську пресу ЧССР, той знає, як багато, з душевним болем, здивуванням і зрозумілою образою пише про це тамтешня інтелігенція, А Мати-Україна збайдужило мовчить собі“. Автор листа, науковця якого не в київській „Літературній Україні“, а в підпільних виданнях, домагається більшого, тіснішого зв'язку між українським народом і українськими спільнотами в „країнах соціалістичної співдружності“, де немає ні соціалізму, ні співдружності.

Також із українськими великими спільнотами-громадами у країнах Заходу України з Польщі, ЧССР, Румунії, Югославії фактично не мають зв'язків. Треба було як стійкий вплив, землятрусу в Югославії, щоб на якісь два три місяці ті зв'язки, головні з українцями з Америки, бодай трохи налагодились, а потім і ті тоненькі ниточки урвались. Відома, що українці в країнах-сателітах — це в переважній більшості упосліджені, скривджені економічно, переслідувані національно — особливо в Польщі та Чехо-Словаччині — люди. Їм би треба допомогати, і голод там головно культурний, голод релігійний.

ЦК КПС всіляко намагається прощтовкувати свою політику „культурного обміну“ та „взаємозв'язків“. А що з ізоляцією мільйона українців у країнах „переміщеного соціалізму“?

ПОВІСТЬ ПРО БЕЗПРИТУЛЬНИХ

У 40-літній трагічний ювілей Великого Голоду на Україні, що віки залишив глибокий рубець на тілі і в душі українського народу, варто пригадати — чи не єдину — видану на еміграції книжку, що в белетристичній формі відтворила небувалу перед тим у його історії явище — масове безпритулство дітей. спричинене сталінською бестіальною колективізацією.

Також уявити пересічному американцеві, який створює у своїй країні культ дитини, ті численні ватаги брудних, загорблених у лахміття маленьких „совєтських громадян“, що шишпорили по вулицях і майданах міст, шукаючи на смітниках поживи для своїх зголоднілих шлунків. Взимі, трусачки з холоду, ночували вони в під'їздах домі, на залізничних двірках, у порожніх вантажних вагонах. Тисячі їх вночі, немов птахи у вирій, татнували з України на Кавказ і Крим. Іхали звичайно під вагонами в „собачих ящиках“ або на буферах чи дахах вагонів. Маленькі трупички тих, що не витримали довгої подорожі і впили під колеса поїзду, присипали землею тут же біля залізничного напсту. А ще тисячі їх гинули без скарг і нарікань від застуди, недури, від загального недоживлення, що його в лікарнях приховувалося під незрозумілим для простої людини терміном „дистрофія“.

У боротбі з безпритульниками, які, щоб угамувати голод, виривали на базарах у жінок кошики з продуктами, збирали перекупок, навіть грабували державні краманці, міліція була безсила. Творені для безпритульників так звані дитячі будинки були переповнені, та й харчування в них і загальні умови були такі жалюгідні, що діти з тих будинків розбігались.

Скільки було таких бездомних і з яких верств населення вони походили? Переважна більшість їх були діти „розракуленних“ і засланних у північні райони СРСР українських селян. Отоже, були тисячі й тисячі тих маленьких істот, яких пош за стило уникнути примусового заселення. Офіційна совєтська статистика їх ніколи не обраховувала.

Армію безпритульних доповнювали діти арештованих і розстріляних або засланних українських учителів, письменників, службовців, робітників. Отже, являла вона собою повний спектр — у дитячому, сказати б, перекрої — урядового московсько-совєтським режимом суспільства, що його партія Леніна - Сталіна гнала до комунізму, до тієї ванфантазуйливої соціалістично-утопістичної „світової гармонії“. Ще в 1879 р., прозираючи страшу майбутність, писав у „Братах Карамазових“ Ф. Достоевський, що коли за такої суспільної устрій треба заплатити бодай одною сльозинкою дитини, то не треба його зовсім, Опановані ідеями комунізму, створення „гармонійного суспільства“, більшовики пролляли ріки

крови нещасних жертв сового дияволяського експерименту — не одну, а море дитячих сліз. Творять вони його й досі.

Проблему дитячого безпритулства совєтська белетристика і педагогічна література представляють у солодко-фальшивому насвітленні: це — роман Івана Микитенки про безпритульників і „Педагогічна поема“ Макаренка про те, як із здачайливід голоду й страху дітей совєтські педагоги виховують ентузіастичних будівників соціалізму, „що ненавидять своїх батьків“, „куркулів“.

Повість Володимира Куліша „Падання“ має зовсім інший характер. Це успішна спроба в нашому красномовстві з малювати трихь одчайдухів, переслідуваних міліцією і енкаведистами хлопців, дітей репресованих батьків, які понад усе люблять свободу і з усієї душі ненавидять режим, що, обіцяючи рай, створив на землі пекло.

В Одесі, Харкові, Києві ці шибайголови-безпритульники, в яких драмою розвивується інстинкт самоохорони, перекривають довгу низку пригноблених і загрожують їм каліцтвом і смертю. Але ні постігні небезпеки, ні, здавалося б, цинічне відношення до всього, що їх оточує, не вбили в них здорового ідеалістичного ядра, задоволеного в їхніх душах батьками, передусім національного почуття. Ніколи не левні завірняючи дитячі малі герої гордо кидують виклик жахливій дійсності і стоїчно сприймають удари жорстокої долі.

Символічно закінчує автор цю сповнену несподіваних розв'язок повість та кимими словами: „Наша трійця встала... і, не оглядаючись, пішла в степ. І ніч гостинно прийняла їх у свої обійми...“

Український степ в історії нашого народу завжди був загрозою, а водночас і надійним скоринцем від усього лиха.

У повісті „Падання“ В. Куліш показав себе досвідченим майстром діалогу і цілком оповідцем з барвистою мовою. Сюжет і сюжетні вузли своєї повісті розв'язує він так, що читачеві годі здогадатися, а що ж буде далі. І це — успіх і гасмниця творчої лабораторії автора. Додатньою стороною повісті є ще дух оптимізму, яким вона переїнята. Не жалісливим уболінням над трійцею безпритульників, а П духом спротиву нещасно-режимові подобається вона молодим читачам, хоч з присмією та користю читаючи її також старші люди, навіть же живі свідки тих „проклятих років“.

Своєрідна мова героїв Кулішевої повісті перетинає жаргонізмами, уквчаними в „блатняцькому світі“: „Зак'нацати“ — заскочити зненацька, „збацати“ — зловити, „жлоб“ — темний, дурнуватий чоловік, „лафа“ — несподіване щастя, „лягавий“, „фараон“ — мільйонер та ін. Ці слова зібрав автор в окре-

них шаблонно по партійно-му осередках районів. Вступна історична частина з гострим забарвленням соціальних моментів сильно обнижує вартість статті; важливими в ній є дати. Починаючи від 1917 р. намагаючи редакції збирника заповнити „соціалістичним“ змістом, без розбору подані неіснуючі факти, яких не було, і навіть їх світління. Наприклад, на стор. 27 подана світлина лицьової сторінки „Бюлетеню Окружного КПЗУ“, черга 1, р. 1, січень 1926": ця сторінка писана рукою. Друга світлина, стор. 69 періодика „Голос з-поза крат“, місячний політязнів „Луцьк“, в'язниця, грудень 1931, рік вид. II, ч. 11 (16). Лицева сторінка виконана фахово в друкарні. Ніде не подано, де ці обидва періодики виходили. Я перевіряв бібліографію часових видань УСРС, і згадаї періодики ніде не відітовані. В моїй праці „Бібліографія періодики Волині, Блумінгтон, 1970“ занотована тільки одна назва „Червона Волинь“, Луцьк, 1934 (ч. 532) видана кустар-

Леонід Полтава

ХЛІБ

Є народи, які не знають, що таке хліб, заступаючи його рижем та іншими харчовими продуктами. Більшість американців не знають, що хліб може пахнути і що він не обов'язково повинен бути білим та „ватним“. Український народ склав приказку, яка засвідчує, що для українця без хліба нема життя: „Дурне й сало без хліба“. У 1932-33 роках навіть ті, які мали по шматочку м'яса денно, не вважались в Україні щасливими — щасливими були ті, і вживали ті, котрі мали бодай малесенький шматочок хліба. На хліб тоді був не лише фізіологічний, а й психічний голод.

Напередодні 40-річчя стучено викликаноого Московю голоду в хлібороській Україні і напередодні грудневих „святокван“ 50-річчя з часу створення СССР — совєтська преса знову заговорила про хліб. На сторінках „Правди“ та її відголосів читач не знайде повідомлення, скільки сотень тисяч тонн уже закупив ЦК КПСС хліба і пшениці в Канаді, в Америці, скільки м'яса в Аргентині чи Австралії... Шасліві народи в СССР не повинні про це знати. Преса заговорила про хліб, бо стався великий неврожай, а куплений за золоту валюту хліб дорогий, б'є Москву по кишені, тому її закричали червої пресої сирени про „еконію хліба“.

„Був якось на футболі мому словничку, поданому в кінці книжки. А найбільш характеристично прикетую повісті „Падання“ з гумор — терпкий і хвацький, гумор самого автора і його маленьких героїв, що ним, як гострою зброєю, борються вони з усіма злигоднями.

Автор цієї книжки, яку, на жаль, досі поминали своєю уявою наші літературні критики, син славного драматурга Миколи Куліша, що в 30-их роках загинув на засланні, не придував цю повість в еміграційному затишці. Він з десятима тисяч „паданців“ безпритульників у дні своєї юності перейшов вибоїстий життєвий шлях, на якому напевно не раз спіткався і падав. Він не пішов у степ, як його трое „паданців“, а по довгих роках повнеїярня, як син „репресованого“, вийхав на еміграцію, щоб про них розповісти світові.

У своїх друкованих спогадах про харківський будинок „Слово“ В. Куліш подав мартирологію у к райнських письменників, що мешкали в тому будинку в 20-их роках і в більшості закінчили своє життя в підвалах НКВД або на засланні. А тепер, як зауважимо, працює він над червоим пригодницьким романом, його перу належить також п'єса „Ліс шумить“ з часів боротьби УПА.

Володимир Куліш. Падання. В-во „Шлях Перемоги“, Мюнхен, 1967, стор. 320. Обкладинка артиста-малера Вол. Лавського.

В. Давиденко

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує інж. Лев Яценевич

ІСТОРИЯ ШВЕЙНОЇ МАШИНИ

Супроти таких винаходів, як телеграф, телефон, електрика жаріва, парове судно, залізниця та літак, швейна машина була помелюшокою, на яку ніхто не звертав особливої уваги, дармащо вона відіграла важливу роль у розвитку нашої цивілізації та в щоденному житті сірої людини. Винахід швейної машини, як і більшість великих винаходів XIX сторіччя, був зроблений американцем. Вона, як і кожний великий винахід, має свою романтичну праісторію.

Одним із перших, що кинув задум її побудови (1790 р.), був англійць Томас Сейнт, але, на жаль, вона не вийшла поза рамці його задуму та паперового проєкту. Економічна потреба механічного пристрою для шиття спонукала ряд ентузіастів до щораз нових зусиль в цьому напрямі.

Одним із найбільш успішних винахідників швейної машини був французький кравець Вартолемій Тіммоніс, що в 1870 р. винайшов машину, яка утворювала ланцюговий стібок з поміччю голки у формі зубчастого колеса.

Хвилюючі цієї машини була нестійкість стібка, що порувалося, коли рвалася нитка. Але Тіммоніс опатентував її (1830 р.) і переконав кравців, що вона працює далеко швидше, як людські руки. У висліді він продав щось із сотні машин, з яких 80 заінстальновано у великій кравецькій роботні військових уніформ.

На жаль, кравці вбачали в його швейних машинах конкурентів їх екзистенції і тому одного дня провели рейд на кравецькі роботні і молатами та сокирами понищили всі його швейні машини.

Наступним адалим винахідником швейної машини слід вважати Волтера Гантеера з Нью Йорку, що збудував у 1838 р. швейну машину, хвию якої було те, що вона утворювала тільки прямий стібок і тому практично не знайшла широкого застосування поза швейною кімнатою його сестри Кароліни.

Справжнім винахідником модерної швейної машини вважають Еліаса Гова та Ісаака Зінгера. Еліас Гов був модельярським термінатором і, крім снаги та завяття, не мав великих даних на винахідника. Поштохом до цього важливого винаходу була есе така підслухана розмова між босом Арі Дейнсом та одним з клієнтів, який хотів зробити моделью трикотажної машини:

„Чого ви до біса клопочетеся три ко тажно, а не швейною машиною?“ — запитав клієнта Арі Дейвнса. „Бо такої не можна зробити“, — відповів клієнт. — „А я її зроблю!“ — сказав Дейвнса. — „Добре, ви її зробите, і я задєвную вас, що зробите на ній мільйони“.

На цьому скінчився словесенія сьідних воевідств: Вілейського, Новоградського Поліського, Волинського і південних воевідств: Краківського, Львівського, Станіславського і Тернопільського в 1928 - 1932 рр. голосувано, між іншим, на такі листи:

	Восвідства:	Східні	Південні
Безпартійний Блюк (I)		500.830	770.399
Блюк національних меншостей (18)		165.400	543.185
Сель - роб (правиця, 8)		100.708	48.316
Українська радикальна партія (22)		70.140	198.537
Сель - роб (лівця, 19)		68.788	74.737

Правда зіставлення покazuje, що соціалістична орієнтація була в той час сильною. Це аж ні як не можна пояснювати гравітуванням до соціалізму чи комунізму, бо населення Волині вимагло земельної реформи, а про це найбільше писали і говорили ліві партії. Також важним відмітати велику сялу Сельбору - правиця, а не Сельбору - лівця, як дуже крайньої теці. Свогодишньою мовою Сельроб - правиця, — це ревізіоністи, які хотіли зміни політичного ладу згідно

з „совітацією“ було наставлене вороже. Завершені я свого ревізіонізму Волинь доказала в 1942 р. діями Повстанської Армії.

Вертаючись до збірника, — видання тедекційне, багато дайки, а для чужинців зовсім баламутне.

Наявні в „Історії українських міст і сіл“ прогалини мають заповнити наші регіональні збірники, здійснені в повній свободі вислову й друку.

Д-р М. Бойко
ТЕНДЕНЦИНЕ ВИДАННЯ ПРО ВОЛИНЬ
ВОЛИНЬСЬКА ОБЛАСТЬ. 2-ий том серії: Історія міст і сіл Української РСР. Редактор тому Каїман, І. С. та Шид, Кив. Гол. редація Української Радяської Енциклопедії, 1970, 745 стор.

На вступі треба відмітити, що історична Волинь тепер поділена на три області: Волинська, Рівненська і Житомирська, а Кременчизку (чотири райони) приділено до Тернопільської області, мабуть, з метою ізолювати Почівську Лавру від решти Волині. Цей переподіл був затверджений ще 1939 р. В слід за тим у „Большой Советской Энциклопедії“, Москва, 1945 т. 34, стор. 302. Почаїв названо „селом“, бє з жадної згадки про Лавру. Отже, цей переподіл має також мету адміністративних мехішими територіальними одиницями для господарської й політичної контролю.

Збірник виданий на доб-

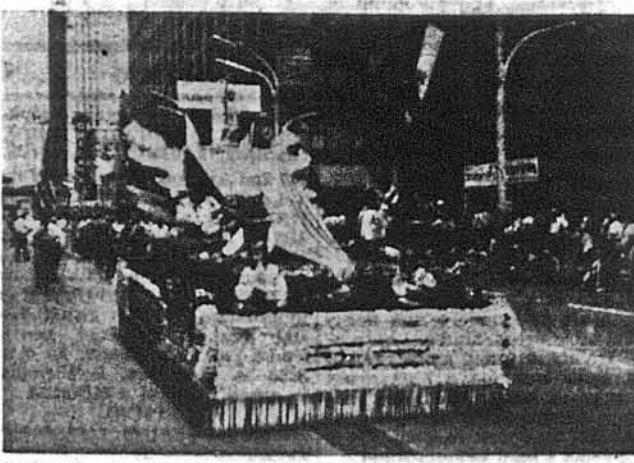
ним шаблонно по партійно-му осередках районів. Вступна історична частина з гострим забарвленням соціальних моментів сильно обнижує вартість статті; важливими в ній є дати. Починаючи від 1917 р. намагаючи редакції збирника заповнити „соціалістичним“ змістом, без розбору подані неіснуючі факти, яких не було, і навіть їх світління. Наприклад, на стор. 27 подана світлина лицьової сторінки „Бюлетеню Окружного КПЗУ“, черга 1, р. 1, січень 1926": ця сторінка писана рукою. Друга світлина, стор. 69 періодика „Голос з-поза крат“, місячний політязнів „Луцьк“, в'язниця, грудень 1931, рік вид. II, ч. 11 (16). Лицева сторінка виконана фахово в друкарні. Ніде не подано, де ці обидва періодики виходили. Я перевіряв бібліографію часових видань УСРС, і згадаї періодики ніде не відітовані. В моїй праці „Бібліографія періодики Волині, Блумінгтон, 1970“ занотована тільки одна назва „Червона Волинь“, Луцьк, 1934 (ч. 532) видана кустар-

році в порівнянні до 1959 р. на 70 %. Це зовсім нічого не говорить, бо не сказано, яка була продукція у тоннах 1959. Такими процентовами „величинами“ висвітлюється господарська діяльність.

Сильно наголошені імена комуністів та подані світліни особливо тих, що вже по-дмирили, або були завербовані до совєтських партизанських загонів. Я не зустрів ні одного прівншчя моїх однопітків, що після 1930 р. надавали тон національній свідомості на Волині серед молоді. Претенції комуністів до „Провітів“, їх учасницьтво в кооперації, — це грубо нагрітені факти. Бо, наприклад, Почаїв на Волині мав найбільшій кооперачі, аж 8 різних родів кооперачив, але їх провадили радикали, як: Семен Жук, Трохимлюк та десятків інших, яких вивезли з Почаєва ще в 1939 році; С. Жука закатавали ще в 1940 р. коло Раки Руської.

Що ж до комунізму на Волині, що так багато наголошується в згаданій збірнику,

Тиждень Поневолених Народів в Чикаго

Фрагмент із Маніфестації Тижня Поневолених Народів: український ридан під час переїзду одиєї із вулиць середмістя Чикаго.

Чикаго, Іллі. — 14-ий з черги Тижень Поневолених Народів відзначає українське Чикаго великим маніфестаційним походом в центрі міста в суботу, 22-го липня н.р., і після його закінчення святковими зборами, обідом в репрезентативній залі найбільшого місцевого готелю Конрад Плтон.

Маніфестацію приготувив окремий Комітет, зложений з представників різних етнічних груп цієї різнонаціональної метрополії середнього заходу під протекторатом Управи міста з її посадином Річардом І. Деллі, до якого входили від української громади пані У. Целевич і М. Шпікула.

Окремий Український Громадський Комітет Тижня Поневолених Народів, очолений д-ром Р. Кобилянським, як головує, та заступниками Уляною Целевич і Т. Шпікулою і В. Івашуком, складений з представників різних українсько-американських громадських, ветеранських, молодечих, церковних, братських та ін. організацій — займає підготовку виступу української групи до маніфестаційного походу в дні 22-го липня.

У маніфестаційному поході взяло участь двадцять й одна національна група Чикаго й околиці та деякі відділи Американських Ветеранів з відповідними транспарантами, натаруюючи імперіалістичну політику Росії та інших комуністичних режимів.

Українська група, не вважаючи на те, що більшість організованої нашої молоді вийшла до літніх таборів, як також без уваги на відмовку спеку, зуміла зібрати поважну кількість учасників, так з-поміж молоді, як і старших і була однією із найчисленніших в тому імпозантному поході головної магістралею міста — Стейт Стріт, удекоровано національними прапорами Поневолених Народів, в тому також українськими сніжковитими прапорами.

Численні прапори, зокрема ветеранські, ООЧСУ, УН-Союзу, молодечих організацій, Об'єднання Жінок ОЧСУ, Українсько-Американського Клубу, УККА та інших, як також масові транспаранти в обороні нескорених, проти русифікації ук-

раїнських земель та взагалі проти терору Москви і П. саателітів — звертали загальну увагу численної публіки, яка усталилася вздовж траси походу. Звертали увагу також численні тим разом українські національні строї, головат учасниць — жінок і дівочат. Окремою прикрасою української групи були два ридани-вожди, що їх уфундували обидві українські каси — "Самопоміч" та "Левість" в Чикаго, які символічно представляли теперішній стан Поневолених Народів.

На почесній трибуні при трасі походу втіали учасницького походу представники міста Чикаго, стейту Ілліної та члени Американського Конгресу, як тех поодиноких національних груп, в тому також обидві пані з української групи — Шпікула і Целевич.

Після закінчення маніфестаційного походу відбулося прийняття для представників національних груп та запрошених почесних гостей міста, стейту, повіту, Конгресу в готелі Конрад Плтон з обширною програмою. Промовцями були м. ін. генерал Ф. П. Кейн, конгресмен Р. Пуціньський, Я.Вольф — стейтвий репрезентант, пастор Р. Ландріб, син конгресмена з Індіани Ірлія Ліядріба, якого під час візиту в Москві арештувала поліція під закидом поширювання Св. Письма. На прохання цього промовця поодинокі привітали представники національних груп передали примірники Св. Письма у їхніх мовах з відповідною дедикацією. Від української групи передав такий примірник в українсько-монокладці в прегарному, виданні д-р Р. Кобилянським.

Прокляції, видані президентом Ніксоном, Стейтвеною Лейсатуурою у Спрінгфільді, губернатором Ілліної, посадином Чикаго та відповідними резолюції, з натаруваннями імперіалістичної політики Москви і її сателітів та американський гимн закінчили цю частину Тижня Поневолених Народів в Чикаго.

У деяких підміських громадах Чикаго відбулися окремі відзначування Тижня Поневолених Народів.

Н.Н.

"Козацький День" на Союзівці

Союзівка. — Вправді в українському національному гимні співаєтся, — „що ми браття козацького роду“ але цю істину треба доказати своїм життям, своєю працею та боротьбою за „козацьку волюність“, за вільне життя на вільній українській землі. Тарас Шевченко уживав слова „козацький“ замість „український“, бо наші козаки боролися за волю і права цілого українського народу, що внаслідок татарського лихоліття мусів „показачитися“, щоб пережити татарські набіги, що тривали майже 500 років.

І коли ми гордимся „козацьким духом“ наших предків і сучасників, то тим більше повинні гордитися тим, що зберігають того „козацького духа“, що мають у собі так багато із тієї „козацькості“ у своїй душі, що „козакують“ і на далекій чужині!

До таких належить безперечно Едвард Козак (Еко) з його синами: Юрієм і Яремою. Союзівка гідно відзначила 70-річчя його образотворчої діяльності в неділю 13 серпня у великій залі „Веспелки“ відбулася виставка картин Ека та його двох синів: Юрія і Яреми. Про ці картини була вже інформаційна стаття у „Свободі“ (ч. 139 з 2 серпня ц.р.), але Еко тепіше ще намалювати кілька нових картин з гуцульською тематикою, з таким типовим йому „козацьким“ розмахом!

Увечері того ж дня, при численній участі наших літників і сусідів Союзівки, головний передсідник Українського Народного Союзу, п. Писин Лисогір відкрив ювілейну гостину Е. Козака та його родини на Союзівці, вітаючи і представляючи їх перед гістьми, що доготривалими оплесками втіали цілу „Козацьку Родину“.

Непервершений Микола Понеділок, що вів програму вечора своєрідним, поетичним стилем, що насправду зворушував своєю широкораїнською сердечністю, представив численним гостям Ювілята, що його так „любимо, шануємо і гордимся ним, бо він сьогодні з нами тут на союзівській землі!“ Доля була ласкава для нього, „молодого дідуся з 10-ма внуками“, бо він завжди черпав свою силу з народу, для народу і втримав постійний зв'язок з народом, і тому Україна мусить гордитися нашим Ювілятом.

„Соловейки“ три наші студентки, Оксана Бодрич, Ліда Лукіянович і Марта Олешніська, що працюють на Союзівці, проспівали пісню на честь Ювілята, „гетьмана між малярами“, при фортепіановому супроводі музичного керівника молодечого ансамблю Союзівки, відомого В. Добушча. Пізніше вони проспівали ще дві гуцульські пісні при супроводі В. Добушча (акордеон) і О. Покура (скрипка), а О. Бодрич проспівала сольо „Леті наша пісню“.

Зібрана публіка тепло вітала наш „дві Союзівки“, що заповідає так надійно! Маестро Я. Гніздовський пригадав, як Еко допоміг йому „вийти в люди“, коли він ставив свої перші кроки як карикатурист у шкільному гумористичному журналі в Чорткові, пізніше у Львові та в Німецькій.

Студентка Оля Шкафарівська, наша молода й талановита рецитаторка, прочитала з темпераментом іршований притім Ювілятою від Палая (Міра) під гучні оплески цілої залі.

І Керницький (Інер) згадав про „великий притім“ ювілей „Ека в Дітроїті“, „великий притім“ у Нью-Йорку, „лопразен“ у Гайтері та „лопразини“ на Союзівці, а всі вони відбулися у „фамільній атмосфері“ загальної радості. Тому 18 років Еко вперше побував на Союзівці, де потім намалював „танцюристів“ у барі „Ясса Мюхити“, а пізніше розмалював залу „Веспелки“, за що відзначив Батько - Союз повинен йому поставити пам'ятник на Союзівці!

М. Понеділок розказав прелеселіть спогад про те, як він впов на іменини до Трентону де при чарці „обговорювали“ всі наші партії, організації, а при тому дещо „перелало на бубняки й Екови, як „непрактикуючою бандерівцями“, „файновою гуцуловою“, „соборною та збірною козакової“, що викликало сальні сміхи.

Вкінці сам Ювілят у бойківському стилі Гриця Зозуля розселився всенуку публіку, що безперестанно сміялася та оплескувала так, що заглушувало не раз слова Ека, зворушувало такими спонтанними виявами, почували зібраних.

Згадали дівчата — „Дві Союзівки“ прочитали Ека пісню і вручили йому дарунки, а дир. В. Квас подякував Ювілятові його родині, всім виконавцям програми й численним гостям, що звеличали це ювілейне й родинне свято. Ще довго потім привітали Ека і його родину з ювілеєм, розмовами і спогадами не було кілки.

Союзівка гідно закінчила цьогорічне ювілейне святкування Ека в Америці, бо ще планується такі святкування в Канаді, в Торонті й ін. містах.

Детроїтський Ювілейний Комітет для відзначення 70-річчя Е. Козака приготував монографію про Ека, що повинна поглитися друком цю цього року. Винятково щастя серед наших образотворчих мистецтв має наш Ювілят, бо як же багато наших визначних малярів не дожили до тих часів, коли їхня творчість стала спільним скарбом і гордістю цілого народу. Можливо, що одна з причин забуття була ця обставина, що деякі наші мистці не втримували живих зв'язків з громадою, не мали „супільного інстинкту“, жили й творили відірвано від громади, не брали активної участі у культурному житті народу, замкнулися у своєму світі вміряного мистецтва, ставали такими „духовними сиротами“, як і деякі наші письменники, як про це так жалівся недавно проф. В. Чапленко.

На велике щастя — Еко миколи не був таким „сиротом“, „душножителем“ — тому має такий ювілей, на який собі вповні заслуужив своєю 50-літньою службою рідному народові та його визвольній боротьбі.

І. Дурбак

ІСТОРІЯ ШВЕЙНОЇ МАШИНИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

корби „можна педалю, як звільнила обидві руки швейника чи швейниці, даючи їм змогу краще керувати стібком. Він злікадував горизонтальну голку, замінивши її центем, яке залпшилося в швейних машинах до сьогодні.

Але справжнім генієм виявив себе Зінгер у рекламі, на яку витратив понад 10 мільйонів доларів, і в її виліди машини Зінгера опанували всі континенти нашої планети. І хоч інші швейні машини, наприклад італійські „Декі“ чи німецька „Пфаф“ конкурують успішно з швейною машиною Зінгера, ця остання 120 років веде перед у якості витривалості, продажі і шораз нових удлішеннях.

ДО ВІДНА ПРИБУВ колишній австрійський міністер закордонних справ Курт Вальдгайм, теперішній генеральний секретар Об'єднаних Націй, в дорозі з Комуністичного Китаю до Нью-Йорку. Вальдгайм виявив, що впродовж своїх 5-тиденних відвідин у Пекинві він перевів тільки 9 годин на розмовах з прем'єром Чу Ен-ласем і китайським комуністичним міністром закордонних справ Чі Пєн-фером.

У КЕНІТАВНІ В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ ЗВІЛЬНИЛИ від вини і кари протестантського єпископа Едварда Лорі Кінга, що його судили за співпрацю з режимом в обороні студента, як біля собору демонстрував проти існуючого в Південно-африканському Союзі режиму за його расизм і диктаторський спосіб правління.

НАРАДИ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УН-СОЮЗУ

(Закінчення з 1-ої стор.)

кою грамот нових членів заплановано вже 9-го серпня, і розмітити 11-го серпня, не зважаючи на відпустки службовців, і повідомив про заплановані в його відділі нові нові службовці Осена Гаврилюка. Звітуючи про працю В. Сохан згадав про свою співпрацю з редакцією „Свободи“ в поміщуваних вістках на першій сторінці щоденника про висліді членської кампанії, як тех у підготовці до публікації других союзових матеріалів.

Вкінці В. Сохан повідомив про його працю в Статутній Комісії УККА, про вибір його до Головної Управи „Самопоміч“, та про співпрацю з українським відділом „Голосу Америки“ і працю в міській управі Джерсі Сіті.

ЗВІТ ПРОФ. ІВАНА ТЕЛЮКА

Заступник головною передсідника проф. Іван Телюк звітуюч про свою репрезентативну працю, а саме участь у загальних зборах ЗУАДКомітету, Братському Конгресу Нової Англії, в конференції Українських Братських Союзів, репрезентував УН-Союз, разом з іншими учасниками, під час похоронів св. п. Владимира Івана Стаха, з рамені УН-Союзу взяв участь у з'їзді СУМА в Елленвіль. Брав активну участь в організації кампанії та опікується Окружним Комітетом Відділів УН-Союзу в Коннектікат. Окрему увагу віддав проф. Іван Телюк справам планування організації кампанії та визначуванні цілей УН-Союзу на ближчу і дальшу мету.

ЗВІТ СЕН. ПАВЛА ЮЗИКА

Звітуючи за стан і розвиток та працю УН-Союзу в Канаді, заступник головною передсідника на Канаду сен. Павло Юзик ствердив, що праця розгортається, хоча не в цілком задовільно. У звітному часі створено в Канаді один новий Відділ УН-Союзу. Вказав на деякі труднощі в організації праці, зокрема на недостатку кваліфікованих організаторів, що могли б асистувати обласному організаторові головному радному Василеві Дідюкові. Поступово налагоджуються також і ці справи. Зітודהвсь дошче зупинився на великому Українському Національному Фестивалі в Давніні та участі в ролі УН-Союзу в ньому. З прискримістю відмітив постійно збільшуваний зацікавлення УН-Союзом серед української молоді в Канаді, зокрема студентської, та вказав на нові великі можливості розвитку УН-Союзу в тій країні.

ЗВІТ ПАНІ МАРІ ДУШНИК

Заступниця гол. передсідника пані Марія Душник, яка так само, як проф. Іван Телюк та сенатор Павло Юзик не є затруднена в Головні Канцелярії УН-Союзу, звітуюч про свою репрезентативну активність, як участь в нарадах Окруж. УНС, у загальних зборах ЗУАД-Комітету, у відзначенні Тижня Поневолених Народів та інше. Окрему увагу віддала справам жінок-організаторів та секретарок Відділів УН-Союзу, пропонуючи ряд заходів для дальшої заохоти в їхній праці.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА

Головний передсідник Йосип Лисогір подав у своєму звіті загальну характеристику стану і праці та розвитку організаційного, касового, рекордового і видавничого відділів УН-Союзу, як також Союзівки та будови нових приміщень. Зітודהвсь вважає, що праця організаційного відділу не дає задовільних резултатів, зокрема, як її порівняти з видатками на ту працю. Треба більшої послідовності в праці, більшої фахової допомоги організаторам і секретаркам Відділів та постійного використання всіх організаційних нагод. Касовий Відділ працює задовільно, в першому півріччі цього року прибутки збільшилися на 30,000 дол.

в порівнянні з такими в попередньому році. Недобору тенденцією в розвитку виявляється факт, що зменшилися в тому часі прибутки з членських вкладок. Є деякі труднощі з гіпотетичними позивками, але й вони наладжуються. Новообраний головний касир мр Уляна Дачук працює дуже ерудитно, хоча ще не має такого кваліфікованого асистента, як мали в її особі її попередники.

З великою фаховістю та справністю, полагуючи своєчасно всі справи, працівники рекордного відділу під проводом його керівника, заст. гол. передсідника Володимира Сохана.

Видавничство „Свобода“ за перше півріччя збільшило свої прибутки, але також збільшилася витрати.

Союзівка за перших сім місяців цього року мала менше прибутків, як в такому часі минулого року. Деякий вплив на це могла мати погорта та економічна ситуація в країні, як також та обставина, що тепер все більше людей використовують свої відпустки на відвідини в Європі.

Будова нових приміщень поступає вперед і тепер уже завершену сталево-монструментальну обкладається стінами.

За яких два місяці 15-поверхова збудувана уже цілком буде закрита стінами. Досі на будову вже видано чотири мільйони доларів.

В останньому часі оголошили нові великі фінансові установи, які бажали б винайти мнти призначення в будинку УН-Союзу.

ЗВІТ РЕД. А. ДРАГАНА

Звітуючи за видавничий Відділ УН-Союзу, ред. А. Драган поінформувал Головного Екзекютивний Комітет про поладження справи в Українським Видавничством в Мюнхені відносно поширення українського видання та заходи і перевірку можливостей англомовного видання Історії України проф. Наталії Василеюк - Подольської, про пропозиції проф. Любомира Винари в справі видання енциклопедичного довідника та Історії українського поселення в ЗСА і українського вкладу в розвиток цієї країни, про випуск монументальної монографії д-ра Луки Лушева про Василя Стефаніка та ряд інших видавничих справ. Характеристикою підготовки до перенесення видавничства до нових приміщень та деяких справ, зв'язаних з працівниками в цьому відділі ред. А. Драган закінчив свій звіт.

ДИСКУСІЯ І ЗАКІНЧЕННЯ

Над кожним із звітів відбулася дискусія, після яких схвалювано відповідні рішення. Вільність із пропозицій поодиноких звітодавців була схвалена. На закінченні наради вирішено ще справи репрезентації УН-Союзу на річних нарадах Крайового Конгресу Братських Організацій, участі представників УН-Союзу у XI Конгресі Американських Українців, участі екзекутивних і головних урядовців в Окружних нарадах під час осені й організації кампанії та ряд інших актуальних справ. Народи Головного Екзекютивного Комітету, що почалися о год. 1:30 по полудні, закрав головний передсідник Йосип Лисогір після 11-ої години ночі.

П'ЕСА ПРО ОЛЕНУ ТЕЛГУ

Торонто. — Організація Українок Канади, ОУК, видала окремим виданням вірдо про Олену Телгу, видатку поетку, реєстріванку гестапом у Києві під час німецько-фашистської окупації — П'єсу Катерини Штуль в Шарія під наг. „Поворот“. Видання оформив маляр М. Левицький. Уривки з п'єси були показані вперше під час Крайової Конференції ОУК у Торонті. Ролі виконували члени театру „Заграва“, про що повідомив журнал „Живий Світ“ з липня 1972 р. Авторці тоді ж було вручено перший примірник п'єси.

Президент Ніксон з родиною в Маямі Біч

Маямі Біч. — Під час Республіканської Конвенції, що розпочалася в понеділок 21 серпня, в Маямі Біч перебуватиме президент Річард Ніксон з дружиною Пет та всі члени його родини. Президент прилетить у вівторок надвечір. Він має виголосити політичну промову в середу, приймаючи номінацію на перебіг на Президента ЗСА. Промову будуть передавати радіо й телевізійні

станції по всій країні. До Маямі вже мали в неділю прилетіти дружина президента, її дочка Трішлія з чоловіком і дочка Джулі з чоловіком. Президент Річард Ніксон не буде брати участі в працях Конвенції, і не відомо, скільки часу він перебуватиме в Маямі Біч. Політична поробила всі заходи, щоб не допустити близько демократів до величезної залі, де відбувається Конвенція.

Егіпет схильний відновити добрі взаємини з Америною

Бейрут, Ливан. — Радіо в Бейруті передало інтерв'ю з президентом Егіпту Анваром Садатом, в якому Садат заявив, що „коли З'єднані Стрейти простягнуть до Егіпту руку на без справедливої угоди, то я без вагання стисну її“. Але егіпетський президент тут же заявив, що він не може погодитися на становище Ізраїлю, що його до тепер підтримувала Америка, а саме, щоб Ізраїль отримав деякі додаткові арабські землі, бо „такі територіальні концесії підтверджували б егіпетську програму“.

Анвар Садат з'ясував причини його вимоги, щоб з Егіпту вийшли советські військові дорадники. Мовляв, Егіпет не забуває, що Советський Союз припинив йому з великою допомогою після програ у війні проти Ізраїлю в 1967 році. Але згодом виявилось, що Егіпет не зміг відізнати окупованих Ізраїлем земель без помітної офензивної зброї, яку Советі обіцяли Егіптові, але тієї обіцянки не дотрималися. Від Анвара Садата, старався вперше 18-ти місяців переоконати Москву у слуханості його вимог, але задарма. Тоді він рішення позбувся советських дорадників. Тепер він чекає на дальшу реакцію з боку Москви, але — видно — „советський апарат дуже важкий і вони не можуть швидко приймати рішення“. Ліванська преса твердить, що у вересні у Мюнхені зустрінуться найбільшій політичний прититель і дорадник егіпетського президента, редактор щоденника „Аль Ахрар“ в Каїро, Мохаммед Гейнад, з Гекрі Кіссінджером для „давання американсько-егіпетського діалогу“.

У ВОСЬМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ МОГО ДОРОГОГО І НЕЗАБУТЬОГО МУЖА БЛ. п. Митр. Протосрея УАПЦ
о. Олександра Явтушенка
І У ДВАДЦЯТЬ ШОСТИ РІЧНИЦЮ ПОГО РІДНОГО БРАТА
бл. п. Митр. Протосрея УАПЦ
о. Симона Явтушенка ПАНАХИДА
будеться на могилі
в НЕДІЛЮ, 27-го СЕРПНЯ 1972 РОКУ
веса Служби Божої в ВАВИД ВРУКУ, Н. Дж.

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТІ НЕЗАБУТЬОГО
св. п. Професора
АРТЕМА ОРЛА
в неділю, 27-го серпня 1972 року
в КАТЕДРІ СВ. ТРОНИЦІ
при 185 Саїд 8-та вул. в Вулкінсі (Валлісбург міста)
буде відслужена
ПАНАХИДА
Рідних, Дружб і Приятелів просимо своєю присутністю вшанувати пам'ять ПОСІДНОГО.
РОДИНА

У світлу пам'яті
д-ра Миколи Хіліяна
складає 25.00 доларів
на Отпендіційний Фонд Т-ва Українських Лікарів
Північної Америки
МАРІЯ і д-р МИХАЙЛО ЛОГАНІ

Застість квитків на службу моголу незабутнього Товариша НАХОДИ в більшості територіях і констраборат
св. п. Мтр. ВОЛОДИМИРА ДИЛІНСЬКОГО
складає 25.00 доларів
на Фонд Блаженихого Верховного Архискепска
Катдрала Йосима Сліного.
ІЮРІ ОЛЕСНИЦЬКИЙ
БРЕЙТОН, Н. Дж.

ПОДЯКА
З Божої волі, дня 19 липня 1972 р. несподівано відійшов до Вічного життя наш Найдорожчий МУЖ. БАТЬКО І ДІТЛО
св. п.
АРТЕМ ОРЛ
Дім висловлює сердечну подяку о. Сергію Ісидорівському за відправлення похоронних обрядів, доглядати Стефану Барто і Королі за зворушливими сльозами, а в той час, коли ми молилися за померлого, а в нас усе відбувалося, в найкращий для нас хвилини.
Невимовна подіка Височенному о. Сергію за душевність слово на Панахиді, а також найбільшій Дружині ПОСІДНОГО: Метру Зімки, Федору Бульченко, професору Івану Замці, лікарю К. Турко за зворушливі спомини з життя ПОСІДНОГО і незабутній прощальні слова віди моголу.
Величким Радикам, Приятелю і Знайомим дякуємо за квіт. листи й телефонічні співчуття в нашому скоруті, а також за те, що згадали про ПОСІДНОГО в УВАН та ЗГПН.
Най Височайшій нагородити Вас своїми листами.
Спеціальні:
ГАЙНА — дружина
ТАРАС — син з дружиною ЄВРОПО
МАРИА — АНГЕЛІЧКО, ЛІОНА, ПЕТРУСЬ.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВКА У ВУДСТАКУ В ГАЛЕРІ Т. В. БОГАЧЕВСЬКИХ
ВИКЛИКАЄ ПОДІВ І ПРИЗНАННЯ У АМЕРИКАНСЬКИХ ВІДВІДУВАЧІВ.
Виставка триватиме до 15 вересня 1972 р., вступ вільний.
Додає з трупною: вїдні ч. 19 (Kingston) 28-ою до 375-ки і неою до Вудстаку при шляку 212.
Поріхати через цієї містечку шляком 212 і там на другому кінці під ч. 194 Thinker Ст. (яка є рівночасно шляком 212) міститься Nova Gallery означає великою, гарно розмальованою виставкою, де відбувається українська виставка.
З Керонкскому 209-ою до 28-ки, а потім, як подано вище.
З Гайтеріу — Феніці 28-ою і 212-ою до Вудстаку.
Ваш прийд просимо попередити телефонічно (914) 679-8822

WHO KNOWS BREZHNEV?
American author and journalist, based in Europe, working on political biography of Leonid Brezhnev (born Kamenskoye 1906), CPSU general secretary, seeks contact with anyone who either knew him personally back when or may have worked in government, party position where he could have observed Brezhnev in political action in 1930s and 1940s. Information on his family also welcome.
Also seeking interviews with anyone who lived in:
Dneprodzerzhinsk (Kamenskoye) 1906-1939
Dnepropetrovsk 1939-1941
Zaporozhe (city and oblast) 1946-1947
Dnepropetrovsk (city and oblast) 1947-1950
Moldavian SSR (Kishinev) 1950-1952
Who is able and wants to help fill in jig-saw puzzle of Brezhnev's life? Disclosure assured. Please reply directly to
JOHN DORNBERG
Schopenhauer Str. 3-a, 8014 Neubulberg (Munich)
Germany

Тома Кобзей, визначний громадський діяч, помер у Вінніпегу

(Продовження зі стор. 1-6)

робітництву і фермерству, встановлено Президією КУК і Фондаций ім. Шевченка. Канадський уряд з нагоди ювілею Канади надав йому медалью за заслуги за видатну діяльність у робітничій діячності, де він виявив себе в боротьбі проти чужих шкідливих впливів серед українського робітництва, зокрема проти комуністичного обману.

При всій кипучій громадській безкорисній праці Кобзей знаходив час займатись українською літературою. Він написав літературно-критичну студію п.н. «Беличний різьбар українських селянських душ», в якій на світлі твір творчості Василя Стефанюка. Він опублікував її в бібліотеці НТШ власним коштом.

Велика заслуга Томи Кобзея в тому, що він ініціював і постарався про потрібні пожертви на англійське видання новели Василя Стефанюка. Ця англійська збірка новели Стефанюка під редакцією проф. Андрусини, з цінним вкладом до української літературної скарбниці.

Тома Кобзей виділявся кристалічним характером. Всю свою працю він віддавав громаді безлітно, не шукаючи для себе ніяких матеріальних користей і ставнин. У своїх публіцистичних статтях і усеїх виступах ніколи не приховував своїх помилок у минулому, а наважився на прикладі своїх помилок вказувати іншим правильний шлях.

У своїй громадській праці Тома Кобзей велику поміч у співпраці своєї дружини Олени. Вона не лише морально його підтримувала, але й помагаючи йому в тих чи інших його проєктах громадської діяльності.

За його загальні громадські заслуги він був відзна-

Матвій Статів

ВІДИШЛИ ВІД НАС

КСЕНЯ КОСМІНА — членка УНС Влд. 168 Б-ва св. Василія в Перт Амбою, Н. Дж., померла 30 липня 1972 р. на 78 р. ж. Став членкою УНС в 1924 р. Поширила в смутку сина Михайла та родину. Похорон відбувся 2 серпня ц. р. на цвинтарі Алдин в Перт Амбою, Н. Дж.
Вічна Йй Пам'ять!
І. Бабин, сепр.

ГРИГОРІЙ БАБІН, член УНС Влд. 168 Б-ва св. Василія в Перт Амбою, Н. Дж., помер 25 липня 1972 р. на 80 р. ж. Став членом УНС у 1915 р. Поширила в смутку дружину Косенку, сина Івана, донарку Павліну, 5 дітей і братів Івана. Похорон відбувся 28 липня ц. р. на українському цвинтарі у Вудбрідж, Н. Дж.
Вічна Ному Пам'ять!
І. Бабин, сепр.

ЛІВКА ХОМІН, член УНС Влд. 5 Б-ва св. о. Миколая в Асторі, Н. Дж., помер 19 липня 1972 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Світка Кальська, пов. Калущі і став членом УНС в 1924 р. Поширила в смутку дружину Марію та 3 сина: Павлину, Івана і Павла. Похорон відбувся 22 липня ц. р. на цвинтарі Грінфілд в Гемпстед, Н. Дж.
Вічна Ному Пам'ять!
М. Хомагчук, сепр.

МІКОЛА КУРКО, член УНС Влд. 168 Т-ва Св. Євгена в Філадельфі, Па., помер 27-го липня 1972 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Терпичі, пов. Ярослав і став членом УНС у 1932 р. Поширила в смутку дружину Параску, 2 дочок, 2 сина, 2 внуки. Похорон відбувся 31 липня ц. р. на цвинтарі св. Марії у Філадельфі, Па.
Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

Владислав Кир ІВАН ОТАХ — член УНС Влд. 293 у Брукліні, Н. Дж., помер 29 червня 1972 р. на 52 р. ж. Став членом УНС у 1965 р. Поширила в смутку брата: Михайла, Петра, Томи і Теодора, сестри: Олену і Євелю, ЧОС. Похорон відбувся 4-го липня ц. р. на цвинтарі Holy Trinity, St. Clair, Pa.
Вічна Ному Пам'ять!
Крета Ткачук, сепр.

ВАСИЛЬ ЗУВАР, член УНС Влд. 75 Т-ва Запор. Січ в Детройт, Мич., помер 25-го липня 1972 р. на 47 р. ж. Народився в с. Вільямшинці, повіт Золочів і став членом УНС в 1950 р. Поширила в смутку дружину Парасю, дочку Марію, сина: Роман і Василья, 2 братів, 2 сестри. Похорон відбувся 29 липня ц. р. на цвинтарі St. Hedwig в Детройт, Мич.
Вічна Ному Пам'ять!
В. Верещинський, сепр.

ВАСИЛИНИЦЯ МІХАЙ — член УНС Влд. 217 в Рочестері, Н. Дж., помер 14 липня 1972 р. на 88 р. ж. Нар. в с. Коростовичі, пов. Рогатин. Поширила в смутку дружину Катерину, 2 сина: Михайла і Павлину, 3 дочок: Павлину, Ану, Роксану, 11 внуків і 8 правнучок, брата Анатолія. Похований на цвинтарі Inter Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Дж.
Вічна Ному Пам'ять!
Т. Кибарич, сепр.

МІХАЙЛО ГРИЦЕНКО, член УНС Влд. 307 Б-ва ім. Митр. А. Шейтницького в Бостоні, Масс., помер 13 липня 1972 р. на 53 р. ж. Нар. в Золочеві, Україна і став членом УНС в 1949 р. Поширила в смутку дружину Віру, сина Юрія, донарку Христини та 6 сестер. Похорон відбувся 17 липня ц. р. на цвинтарі св. Михайла в Востоні, Масс.
Вічна Ному Пам'ять!
Д. Галогонка, сепр.

ОЛЕКСА ПАВЛИНИН, член УНС Влд. 106 Б-ва св. Миколая в Чикаго, Іл., помер 30 березня 1972 р. на 79 р. ж. Нар. в с. Сопоці, Україна і став членом УНС в 1952 р. Поширила в смутку дітей: Олександрю, Федору і Марію. Похорон відбувся 8 квітня ц. р. на цвинтарі Мт. Олівет, с. Джефферсон, Деппер, Коло. Вічна Ному Пам'ять!
Управа

МАРТА ПАВЛИНИН, членка УНС Влд. 106 Б-ва св. о. Миколая в Чикаго, Іл., померла 23 квітня 1972 р. на 74 р. ж. Нар. в Сопоці, Україна і стала членкою УНС у 1952 р. Поширила в смутку сина: Омеляна і Федора та дочку Марію. Похорон відбувся 27 квітня ц. р. на цвинтарі Мт. Олівет, с. Джефферсон, Деппер, Коло. Вічна Йй Пам'ять!
Управа

МІХАЙЛО ГУРБЕЛЬ, член УНС Влд. 206 Т-ва Запор. Січ у Вудбрідж, Р. Ай., помер 26 червня 1972 р. на 74 р. ж. Нар. в с. Борин Млі, Україна і став членом УНС в 1923 р. Поширила в смутку 2 дочок: Аліну і Тетрину, сина Михайла, брата, 8 внуки, 4 правнучки. Похорон відбувся 28 червня ц. р. на цвинтарі св. Михайла в Вудбрідж, Масс.
Вічна Ному Пам'ять!
Л. Гардін, сепр.

ЗАВАНДСЬКА СТЕФАНІЯ, членка УНС Влд. 240 Т-ва С. Коновальця в Квінсеї, Огайо, померла 17-го липня 1972 р. на 68 р. ж. Нар. в с. Слобода Золота, пов. Бар-

зани і стала членкою УНС в 1952 р. Поширила в смутку мука Івана, сина Григорія, донарку Софію 6 внуки, 3 дочки та родину. Похорон відбувся 19 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Паррі, Огайо.
Вічна Ному Пам'ять!
М. Кітчик, сепр.

ІВАН ЯВОРСЬКИЙ — член УНС 221 Влд. у Філадельфі, Па., помер 24 липня 1972 р. на 80 р. ж. Поширила в смутку дружину Марію, 2 дочок, 1 сина, 4 внуки. Похорон відбувся 29 липня ц. р. з церкви св. ап. Петра і Павла.
Вічна Ному Пам'ять!
Управа

АРТЕМ ОРЕЛ — член УНС Влд. 204 Т-ва о. Готгарена в Нью Йорку, Н. Дж., помер 19 липня 1972 р. на 75 р. ж. Нар. в с. Сакасагань, Україна, і став членом УНС в 1955 р. Поширила в смутку дружину Ану, сина Тараса, 3 внуки. Похорон відбувся 24 липня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Банд Брук, Н. Дж.
Вічна Ному Пам'ять!
В. Палддор, сепр.

МІХАЙЛО ОСТАФЕН — член УНС Влд. 264 Т-ва Український Трибул в Карвет, Па., помер 5 липня 1972 р. на 71 р. ж. Став членом УНС у 1924 р. Поширила в смутку дружину Ану, 4 дочок, 1 сина, 8 внуки, 1 правнучку. Похорон відбувся 9 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Скотт Твр.
Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

ЮРКО БУРАК, член УНС Влд. 181 в Манчестері, Р. Ай., помер 28 липня 1972 р. на 81 р. ж. Став членом УНС у 1954 р. Поширила в смутку дружину Юстину, 2 сина і 1 донарку. Похорон відбувся 31 липня ц. р. на цвинтарі св. Стефана в Манчестері, Р. Ай.
Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

ПЕТРО ГІХА — член УНС Влд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаго, Іл., помер 2 серпня 1972 р. на 85 р. ж. Нар. в с. Ладичині, пов. Тернопіль. Поширила в смутку донарку Василья, 2 внуки. Похорон відбувся 5 серпня ц. р. на цвинтарі Каїн оф Гемес в Чикаго, Іл.
Вічна Ному Пам'ять!
Т. Шпінська, сепр.

ІВАН БОНЧАК — член УНС Влд. 244 Б-ва св. І. Христителя в Беллефонте, Па., помер 27 липня 1972 р. на 85 р. ж. Став членом УНС в 1918 р. Похорон відбувся на цвинтарі св. І. Христителя в Беллефонте, Па.
Вічна Ному Пам'ять!
І. Прадешевіч, сепр.

МІХАЙЛО ЛЕБЕДЬ — член УНС Влд. 27 Т-ва Орлик в Квінсеї, Н. Дж., помер 2 серпня 1972 р. на 50 р. ж. Народився на Валинці і став членом УНС в 1956 р. Поширила в смутку дружину Софію, донарку Мотроу, сина Ореста. Похорон відбувся 5 серпня ц. р. на цвинтарі св. Андрія в Банд Брук, Н. Дж.
Вічна Ному Пам'ять!
Л. Олександрюк, сепр.

ПЕТРО ГНАТІВ — член УНС Влд. 106 Б-ва св. о. Миколая в Чикаго, Іл., помер 12 липня 1972 р. на 43 р. ж. Став членом УНС в 1962 р. Поширила в смутку матір Ану та родину. Похорон відбувся 15 липня ц. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.
Вічна Ному Пам'ять!
Управа

МІКОЛА ГАНИК, член УНС Влд. 878 Б-ва св. Юрія в Чикаго, Іл., помер 30 квітня 1972 р. на 52 р. ж. Нар. в с. Буршава, пов. Соколяки, став членом УНС в 1981 р. Поширила в смутку сина Василья і донарку Марію. Похорон відбувся 3 травня ц. р. на цвинтарі Елвуд Парк в Рівер Гроу, Іл.
Вічна Ному Пам'ять!
М. Семід, сепр.

ІВАН ЛАЗОРИНИН — член УНС Влд. 367 Т-ва Запор. Січ в Рочестері, Н. Дж., помер 19 червня 1972 р. на 78 р. ж. Нар. в с. Кадомів, пов. Калущі, Україна. Став членом УНС в 1911 р. Поширила в смутку дружину Тересу. Похорон відбувся 21 червня ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre, Rochester, N.Y.
Вічна Ному Пам'ять!
В. Пономіч, сепр.

ВОЛОДИМИР МАЗ УРКЕВІЧ, член УНС Влд. 221 Б-ва св. Стефана в Чикаго, Іл., помер 11 липня 1972 р. на 58 р. ж. Нар. в Чикаго, Іл. Став членом УНС у 1935 р. Поширила в смутку дружину Стефанію, 3 сина: Володимиря, Андрія і Даніла та 2 внуки. Похорон відбувся 14 липня ц. р. на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.
Вічна Ному Пам'ять!
Т. Шпінська, сепр.

цвинтарі Mount Hope в Торонто, Канада.
Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

ОЛГА ЦЕСИЧ, членка УНС Влд. 200 Т-ва Вілла Україна в Озон Парку, Н. Дж., померла 2 серпня 1972 р. на 73 р. ж. Нар. в с. Дегова, пов. Рогатин, і стала членкою УНС у 1934 р. Поширила в смутку мука Володимиря, дочку Корнелю, брата та родину. Похорон відбувся 7 серпня ц. р. на цвинтарі Pineslawn, Farmingdale, L.I., N.Y.
Вічна Йй Пам'ять!
Л. Вадук, сепр.

МАРІЯ ГУРИН, членка УНС Влд. 95 Б-ва св. Дарія в Вудбрідж, Па., померла 20 липня 1972 р. на 77 р. ж. Нар. в с. Старопанічків. Став членкою УНС в 1922 р. Поширила в смутку 2 дочок: Дженеті, Стану, сина Франка, 7 внуки і 3 правнучки. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Норт-гемптоні, Па.
Вічна Йй Пам'ять!
Секретар

МАРТИН СУПІЛОВСЬКИЙ, член УНС Влд. 178 Т-ва Т. Шевченка в Чикаго, Іл., помер 3 липня 1972 р. на 84 р. ж. Став членом УНС в 1921 р. Поширила в смутку дружину Ану, сина Мартина і Івана, дочок: Марію, Галину, Стефанію і Ольгу. Похорон відбувся 6 липня ц. р. на цвинтарі Mount Hope в Чикаго, Іл.
Вічна Ному Пам'ять!
Секретар

МАРІЯ МОРОЗ, членка УНС Влд. 172 Т-ва І. Франка у Вілмінгтоні, Д. Дж., померла 7 липня 1972 р. на 69 р. ж. Народилася в с. Плавинці, пов. Станіславів і стала членкою УНС в 1934 р. Поширила в смутку донарку Ану, 3 сина: Василья, Івана і Михайла. Похорон відбувся 29 липня ц. р. на цвинтарі Гейт оф Гемес у Вілмінгтоні, Н. Дж.
Вічна Йй Пам'ять!
Секретар

ГНАТ ЛОЗИНСЬКИЙ, член УНС Влд. 334 Т-ва І. Франка в Квінсеї, Н. Дж., помер 15 червня 1972 р. на 72 р. ж. Став членом УНС в 1960 р. Поширила в смутку дружину Марію, дочку Ольгу та внука. Похорон відбувся 17 червня ц. р. на цвинтарі Brooklign Hts. Cleveland, Ohio.
Вічна Ному Пам'ять!
Отефанія Богачук, сепр.

МАГДАЛІНА ЛЕХ — членка УНС Влд. 75 Т-ва Т. Шевченка в Чикаго, Іл., померла 7 липня 1972 р. на 75 р. ж. Нар. в с. Бискоко, пов. Бродів, і стала членкою УНС в 1923 р. Поширила в смутку 3 дочок: Марію, Катерину і Верушу. Похорон відбувся 21 червня ц. р. на цвинтарі св. Марії у Вест Варвик, Р. Ай.
Вічна Йй Пам'ять!
Д. Васильяк, сепр.

СВЕТЛАНА ДАНЧУК — членка УНС Влд. 433 в Чикаго, Іл., померла 7 липня 1972 р. на 55 р. ж. Нар. в Желізарі, Па. Поширила в смутку мука Івана, донарку Івану, сина Марію. Похорон відбувся на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаго, Іл.
Вічна Йй Пам'ять!
В. Грішак, сепр.

АННА ОДАС, членка УНС Влд. 112 С-ва св. Марії в Паррі, Огайо, померла 26-го липня 1972 р. на 76 р. ж. Став членкою УНС в 1929 р. Поширила в смутку мука Андрія, дітей: Михайла, Катерину, Богдану, Марію-Ану, 2 сестри, 8 внуки та 2 правнучки. Похорон відбувся 28 липня ц. р. на Бруклінскі в Квінсеї, Огайо.
Вічна Йй Пам'ять!
Марія Кайдач, сепр.

ЮРІЙ КАЛІТЧУК, член УНС Влд. 381 Т-ва Дмитра в Нью Йорку, Н. Дж., помер 3 липня 1972 р. на 77 р. ж.

For Sale
ВЕЛИКИЙ
10-РІЧНИЙ ДІМ
НА ПРОДАЖ
в Черчурі, біля Трейгтону, Н. Дж. Перший поверх: велика кухня, дві кімнати, ванна, ванна і три великі вбиральні (walk-in closets). Другий поверх: чотири кімнати (одна з них з кузовом), ванна, ванна, ванна. Потрібно тільки фарбувати, вкрити артезією скриньку, оформити гардеробні шафи. Порядок, та сиріт. (150 х 150). Вартість: \$38,000. Телефон: 608-788-2530 або 201-788-6508

НЕ ТРЕБА ДОВОГО ЧЕКАТИ ЗІЛЛЯ
ЗАЖИЙТЕ ЦЕ СЬОГОДНІ
J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6
Аж як за кілька годин, а найбільше швидко цього дня почуєте ліпше.
Ці алії діїс дуже скоро і є дуже позитивні в швидко чихнуть: каші, мука, задишки, нестрашна, газ, відбілювання, завороти голови, білі кришки і інші недомогання.
Ціна однієї пакети \$10.00, а якщо хочете для своїх приятелів, тоді 2 пакети тільки — \$15.00.
Якщо Ви незадоволені протягом 24-х годин, поверніть пакети, а гроші будуть Вам повернені.
Пішіть зараз, долучучи чек або моні ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC.
Dpt. 41
790 Broad Street, Newark, N.J. 07102
Вічна Йй Пам'ять!

Праця
MALE & FEMALE
2 CERTIFIED NURSE ANESTHETISTS 3 PHYSICIANS' ASSISTANTS
for modern 183 bed hospital. Physicians Assistants must be graduates of approved program with prior surgical experience. Apply or write Personnel Dept., Mr. James J. Kivas
MARY IMOGENE BASSETT HOSPITAL
Cooperstown, New York 13328 607-547-6131

Праця
DOSYDCHYN OPIERATORІ
при операціях. Стає праця Гарті умовні праці.
Trumpets Knitting Mills
16/16 Putnam Avenue
Ridgewood, Queens, N.Y.
Call VA 1-2950

МАРІЯ МОРОЗ, членка УНС Влд. 172 Т-ва І. Франка у Вілмінгтоні, Д. Дж., померла 7 липня 1972 р. на 69 р. ж. Народилася в с. Плавинці, пов. Станіславів і стала членкою УНС в 1934 р. Поширила в смутку донарку Ану, 3 сина: Василья, Івана і Михайла. Похорон відбувся 29 липня ц. р. на цвинтарі Гейт оф Гемес у Вілмінгтоні, Н. Дж.
Вічна Йй Пам'ять!
Секретар

ТІЛЬКІ ВІДЛАДАННЯ СІР ДОБРИЙ КАЖЕ
УКРАЇНСЬКА ПЕРИПОВІДКА НЕ ВІДЛАДАНТЕ ЖИТТЄВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СВОГО І СВОЇХ РІДНИХ НА ДРУГІЙ РІВ. ЗАБЕЗПЕЧИТЬСЯ РАЗОМ ІЗ НИМИ ШЕ В ЦЬОМУ РОЦІ, ОЧЕВИДНО, В УКРАЇНСЬКИМ НАРОДНИМ СООЗІ!

Л. СМОЛІН
У ЗЕЛЕНУ ПІДПІ
Ціна 2.00 долари
"СВОБОДА"
61-83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07310

ГЕНЕРАЛ ТАРЗАН
OUR ENEMY IN FIGHTING KICKED HIMSELF IN THE BUTT!
YOUR RAPID TO HONBUZZI HAS BEEN ANSWERED, TARZAN. GENERAL YEATS SAID YOUR MISSION IS MORE DANGEROUS THAN YOU THINK. HE'S SENING US PARATROOPERS.

ВЕСЕЛНА
ЖУРНАЛ ДЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ БОЛЬШОВИ ІЛІСТРАЦІЇ
Виходить кожного місяця у видавничій "Свобода" заходами Українського Народного Союзу.
Редагує Колегія в членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.
Річна передплата у ЗСА \$5.00 (у інших країнах — рівновартість тієї суми)
Для членів УНСОУ \$4.00
Ціна окремого числа ..... 50 центів
Адреса:
"СВОБОДА" — "VESELKA"
P.O. Box 348 Jersey City, N.J. 07303 USA

ГОСПОДИНУ ДОМУ
у місті від 35 до 40 років
M. Luzhkevich, 2 Cefn Coed RD, Lake Road East Cardiff, S. Wales, G.B.

Українець у Англії, власник готелю, у віці 50 років пошукує

ВЕСЕЛНА
ЖУРНАЛ ДЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ БОЛЬШОВИ ІЛІСТРАЦІЇ
Виходить кожного місяця у видавничій "Свобода" заходами Українського Народного Союзу.
Редагує Колегія в членів Об'єднання Працівників Дитячої Літератури.
Річна передплата у ЗСА \$5.00 (у інших країнах — рівновартість тієї суми)
Для членів УНСОУ \$4.00
Ціна окремого числа ..... 50 центів
Адреса:
"СВОБОДА" — "VESELKA"
P.O. Box 348 Jersey City, N.J. 07303 USA

ГЕНЕРАЛ ТАРЗАН
OUR ENEMY IN FIGHTING KICKED HIMSELF IN THE BUTT!
YOUR RAPID TO HONBUZZI HAS BEEN ANSWERED, TARZAN. GENERAL YEATS SAID YOUR MISSION IS MORE DANGEROUS THAN YOU THINK. HE'S SENING US PARATROOPERS.

ГЕНЕРАЛ ТАРЗАН
OUR ENEMY IN FIGHTING KICKED HIMSELF IN THE BUTT!
YOUR RAPID TO HONBUZZI HAS BEEN ANSWERED, TARZAN. GENERAL YEATS SAID YOUR MISSION IS MORE DANGEROUS THAN YOU THINK. HE'S SENING US PARATROOPERS.

ГЕНЕРАЛ ТАРЗАН
OUR ENEMY IN FIGHTING KICKED HIMSELF IN THE BUTT!
YOUR RAPID TO HONBUZZI HAS BEEN ANSWERED, TARZAN. GENERAL YEATS SAID YOUR MISSION IS MORE DANGEROUS THAN YOU THINK. HE'S SENING US PARATROOPERS.

Сигнал тривоги з Момбузі дозволив Тарзанові оглянути разом з головним вождям Улі гірський промісник і закинути криками перемаршувати туди, щоб пере-

Різно
Українське Видавництво Євро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Avenue, New York City
Tel.: 475-7430. — Видавництво ПАЧКИ в ОДНОМ І ПАЧКАМ в УКРАЇНУ і до СРСР. Маємо на складі все потрібне до вислани. Посилаємо також РУБЛІВІ ПЕРТІФОНАТІ І ПРИПІСКИ ПАЧКАМ ДО ПУЛІЦІ (також українськ. релі). Уряд. год. від понед. до суб. 8:30 — 6:00 веч. В місцях лпши і сервіс в НЕДІЛІ ЗАКРИТО.
REAL ESTATE
ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ ВУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ звертайтеся до УКРАЇНСЬКОГО ФІРМИ GEMINI REAL ESTATE CO. 98 - Second Avenue New York, N.Y. Tel.: 477-6400
FOR SALE:
Several excellent resorts and boarding houses in the Greene county area. Owners want to retire.
ORESTE VINCENT ASSOCIATES, INC. BKR CM Ling Rer. Catskill, N.Y. 518-943-2401
BUY OWNER-INCOME PROPERTY in ELLENVILLE, N.Y. Gentleman farmer's poultry ranch; 2-story block poultry house, fully equipped or automatic; 4 acres cleared and wooded ground, beautifully landscaped, lovely "cottage" home, center hall, large modern kitchen with dining area, living room, den, two bedrooms, 1 1/2 baths, full cellar, hardwood floors, patio with Tennessee stone flower bed, two-car block garage, many extras. Excellent neighborhood, 3 miles from town. Exceptional buy at \$49,000. For appointment call (914) 647-1162. Tue. thru Fri. from 9 a.m. to 1 p.m.

ВЧИТЬСЯ ПО-АНГЛІЙСЬКИ В НЬЮЙОРКСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
14 тижнева програма, діти, вечірні і суботні класи; граматика, читання, писання; запис слів і виправлення наголосу.
Рестрація від 6 вересня — 23 вересня. Класи починаються 20-го вересня.
За інформацією прошу телефонувати 598-3931 або пішіть до:

THE AMERICAN LANGUAGE INSTITUTE
1 Washington Square N. New York, N.Y. 10003

Праця
HELP WANTED MALE
GENERAL ELECTRIC NEEDS
Electric motor repairman, armature and stator winders, mechanics & technicians. Second shift, excellent benefits, top pay for top experience. Call (201) 247-7778 for application and appointment. M/W. An Equal Opportunity Employer.

ASSEMBLERS-MECH'L.
Require several mech'l. assemblers exp. in 1 or more of the following fields: Automotive, Pipe - Fitting & or Electrical Hook-Up. Must be able to use mechanic's hand tools and air power tools. 2 yrs. exp. reqd. Apply in person or Call 201-261-4100, Ext. 260 DEWEY ELECTRONICS CORP.
11 Park Place, Paramus, N. J. An equal opportunity employer

FORK LIFT OPERATOR
Modern plant needs drivers with good work record, same experience desirable. Company paid benefits.
CONTINENTAL CAN CO.
170 Circle Drive, North Piscataway, N.J. 469-5234

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор
Петропольного Заведення
128 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel.: GB 5-1437
СОЛІДНА ОБСТАТКА

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похороном в БРОУКЛІНІ, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контролювана температура. Модерна каліття до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegion 4-2568

SINKOWSKY FUNERAL SERVICE
2844 Westchester Avenue
NEW YORK, N.Y. 10661
Tel.: 863-2475
Директор
НОСИО СЕНКОВСЬКИЙ
Займаюся влаштуванням похоронів в каліттях, допомогти кождій райони міста. Похорони по адміністративним цінах.

НОВАЛЬЧИН FUNERAL HOME
Completely AIR CONDITIONED
Займається Похороном в стейті NEW JERSEY.
Ціна приступна для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, клієнту, як в день, так і вночі.
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street (cor. Warren Street) Jersey City, N.J. 07302
HEnderson 4-5131

До уваги покупців у Нью Йоркському стейті

Нью Йорк. — Бюро Закхисти Покупців, покликане охороняти їхні права і обороняти перед несправедливими або нечесними торгівцями, діє у місті Нью Йорку і у всьому стейті. Коли б хтось із покупців мав скаргу, виявив нечесність торгівця або торгівця, він може написати листа-скаргу, або ж безпосередньо відвідати Бюро Закхисти Покупців. Адреса: 80, Center Street, New York, N.Y. 10013. Бюро розглядає скарги і в багатьох випадках змушує нечесних тор-

СТУДЕНТИ! СТАНЬТЕ НА ЧАС ВАКАЦІЙ ОРГАНІЗАТОРАМИ

Українського Народного Союзу
що заповнить Вам засоби для продовження студій. Зголошуйте особисто, листово або телефонічно:
УКРАЇНСЬКИЙ НА